

Spis treści

Słowo wstępne	7
I. Co to jest język	9
1. Kłopoty z definicją języka	9
2. Co to jest znak	10
3. Znaki językowe a rodzaj kanału informacyjnego	12
4. Znaki językowe – cechy wyróżniające	13
5. Co to jest język	17
6. Funkcje języka	17
II. Jak opisywać język	21
1. Potoczna i naukowa wiedza o języku	21
2. Opis strukturalny języka	22
3. Gramatyka transformacyjno-generatywna	26
4. Językoznawstwo kognitywne	29
III. O znaczeniu w języku	33
1. Znaczenie znaczenia	33
2. Wieloznaczność	36
3. Relacje znaczeniowe między wyrazami	39
4. Znaczenie w aspekcie porównawczym, czyli świat widziany poprzez język	42
IV. Wszystko może mieć swoje imię	47
1. Dwa podstawowe typy nazw	47
2. Jakie są zasadnicze różnice między nazwami własnymi a pospolitymi	48
3. Dyskusyjność braku znaczenia i jednostkowości nazw własnych	49
4. Swoistość gramatyczna nazw własnych	52
5. Typy nazw własnych	55
6. Ortograficzny wyróżnik nazw własnych	57
V. Dwa języki: język mówiony a pisany	61
1. Czy mówimy tak samo, jak piszemy?	61
2. Mowa i pismo w życiu człowieka	62
3. Krótka historia pisma	63
4. Współczesne cechy mowy i pisma	70
5. Czy można mówić o zmierzchu epoki pisma?	73
VI. Wewnętrzne zróżnicowanie języka	77
1. Język i jego odmiany	77
2. Zróżnicowanie regionalne języka	78
3. Odmiany środowiskowe języka	81
4. Odmiany funkcjonalne języka	85
5. Zróżnicowanie języka a norma	89

VII. Wokół pojęcia tekstu	93
1. Co to jest tekst	93
2. Jak zbudowany jest tekst	95
3. Tekst spójny czy po prostu tekst?	96
4. Mechanizmy spójności tekstu	98
5. Odmiany i gatunki tekstów	100
 VIII. Językowa wieża Babel	 103
1. Zróżnicowania języka na kuli ziemskiej	103
2. Pochodzenie współczesnych języków	104
3. Klasyfikacja typologiczna języków	112
4. Nowe języki i niby-języki	114
 IX. Kontakty między językami	 117
1. Interferencja – efekt kontaktów między językami	117
2. Zapożyczenia leksykalne	120
3. Zapożyczenia – świadectwo historii	122
4. Europejska liga słowników	126
 X. Pogranicza językoznawstwa	 129
1. Socjolingwistyka, czyli język jako zjawisko społeczne	130
2. Pragmatyka językowa, czyli język w użyciu	132
3. Psycholingwistyka, czyli język a psychologia	135
4. Etnolingwistyka, czyli język jako składnik kultury	142
 Bibliografia ogólna	 147